

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

'Eenige wakkere jongens': Nederlandse oorlogsvliegers in de Britse luchtmacht 1940-1945

van Loo, P.E.

Publication date
2013

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van Loo, P. E. (2013). *'Eenige wakkere jongens': Nederlandse oorlogsvliegers in de Britse luchtmacht 1940-1945*.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Al dagen stond de afspraak dik onderstreept in mijn agenda: '2 mei 1997, 14.00 uur: Hotel Central, Den Bosch. Interview met Rudi van Daalen Wetters, ex-RAF'. Het onderhoud met de in de Verenigde Staten wonende voormalige oorlogsvlieger had niet alleen tot doel diens oorlogservaringen vast te leggen voor het nageslacht, maar ook om uit te vinden of een integrale studie over Nederlandse oorlogsvliegers tijdens de Tweede Wereldoorlog haalbaar was. Het idee daarvoor was mij aangedragen door dr. Jan Janssen, het hoofd van de toenmalige Sectie Luchtmachthistorie (SLH). Hij opperde 'iets te doen met de oorlogsvliegers in Engeland'. Ik moest het volgens Jan Janssen goed aanpakken en er ook 'gelijk een proefschrift van maken'. De ontmoeting overtrof alle verwachtingen. De voormalige Spitfire-vlieger bleek graag over de oorlogstijd te praten. Bijna drie uur lang was hij onafgebroken aan het woord. Toen ik vol adrenaline van zijn indrukwekkende verhaal weer buiten stond wist ik het zeker: hier moest inderdaad iets mee worden gedaan. Gelukkig was prof. dr. Herman Amersfoort, buitengewoon hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam én verbonden aan de Instituut voor Militaire Geschiedenis (IMG) van de Koninklijke Landmacht bereid zich als promotor aan het project te verbinden, terwijl Jan Janssen instemde om op basis van zijn uitvoerige kennis van de geschiedenis van het luchtwapen als copromotor op te treden. Het zou een project van lange adem worden. Doordat ik vanaf eind jaren negentig volledig in beslag werd genomen door andere projecten, lagen de werkzaamheden voor de dissertatie na een eerste onderzoeksfase geruime tijd zo goed als stil. Het duurde uiteindelijk tot 2011 voordat de directeur van het NIMH, drs. Piet Kamphuis, het project weer prominent op de agenda van het instituut plaatste. Vanaf dat moment ging het snel met als resultaat dat op 15 november 2013 *'Eenige Wakkere Jongens'* als proefschrift aan de Universiteit van Amsterdam kon worden verdedigd.

Dit boek is het product van een intensieve samenwerking. Vanzelfsprekend ben ik in de eerste plaats grote dank verschuldigd aan Herman Amersfoort en Jan Janssen voor hun inzet, advies en professionele begeleiding. Datzelfde geldt voor de leden van de promotiecommissie: prof. dr. J.C.H. Blom, dr. R.J. van Ginkel, prof. dr. W. Klinkert, prof. dr. J.S. van der Meulen, prof. dr. P. Romijn en prof. dr. B. Schoenmaker. Zij lazen het manuscript kritisch door. Voordat het echter zover was kon ik binnen het NIMH veelvuldig gebruikmaken van de kennis en expertise van mijn collega's. Drs. Piet Kamphuis, drs. Rolf de Winter en prof. dr. Jan Hoffenaar lieten hun licht schijnen over het volledige manuscript. Laatstgenoemde speelde bovendien een belangrijke rol bij de dagelijkse aansturing van het project. Verder las prof. dr. Petra Groen het hoofdstuk over de achtergrond van de oorlogsvliegers grondig door en becommentarieerde drs. Erwin Rossmeisl de paragraaf over de oorlogsvliegers in krijgsgevangenschap. Belangrijke steun leverden ook bureauredacteur drs. Michael Horrée en cartograaf Louis Kaulartz. Horrée redigeerde op zijn vertrouwde en consciëntieuze wijze het hele manuscript. Kaulartz had een grote hand in de vormgeving van het boek door de vervaardiging van de gedetailleerde kaarten en tabellen. Verder speelde hij een belangrijke rol bij het selecteren en bewerken van het beeldma-

teriaal. Een apart woord van dank is eveneens op zijn plaats voor Teus Mejan MA. Hij vormde mijn 'werkarchief' om tot de collectie 726 van het NIMH. Daardoor kon het in de loop der jaren verzamelde materiaal op verantwoorde wijze in het boek worden geannoteerd. Voorts leverden dr. Thijs Brocades Zaalberg, drs. Stephan Deiters, drs. Richard van Gils, Henk Kauffman en drs. H. Roozenbeek waardevolle assistentie. Verder slaagde Mark Vollmer van de Sectie Vertalingen van de Defensiestaf erin onder grote tijdsdruk een mooie Engelse vertaling van de samenvatting te produceren. Uitgeverij Boom toonde zich bereid dit boek uit te geven en heeft zoals gebruikelijk puik werk afgeleverd. De contacten met Geert van der Meulen en Aranka van der Borgh van de uitgeverij liepen als vanouds soepel. Dat kan ook worden gezegd van de samenwerking met Boekhorst Design, dat op professionele wijze de opmaak van het boek verzorgde.

Voor het onderzoek van *'Eenige Wakkere Jongens'* zijn met enkele tientallen veteranen interviews afgenomen. Ondanks hun hoge leeftijd en soms broze gezondheid, deden zij zonder uitzondering alles wat in hun vermogen lag om het project verder te helpen. Sommigen gingen er tijdens interviews zelfs toe over diep weggestoken herinneringen en zeer persoonlijke ervaringen te delen, hetgeen af en toe tot met emoties gepaard ging. Zonder hun enthousiasme en bereidwilligheid zou het nooit zijn gelukt om zo veel persoonlijke ervaringen in het boek te verwerken. Het is daarom des te spijtiger dat de meesten inmiddels zijn overleden en geen kennis meer kunnen nemen van het eindresultaat. Ook talloze familieleden van voormalige oorlogsvliegers, (amateur)historici en andere specialisten staken de helpende hand toe. Van hen nam Jacques Bartels gehele boek nauwgezet door en voorzag het van opbouwende kritiek. Dat deed ook luitenant-kolonel Joris van Esch MMAS MSC bij enkele van de inleidende hoofdstukken. Voorts onderwierp Henny Meijer als specialist op het gebied van onderscheidingen de paragraaf over het decoratiebeleid aan een kritische blik. Anderen die medewerking verleenden waren: Everard Bakker, Hans Bakker, Arno Bastin, Theo Boiten, Gerard Bielfeldt, Gerard Brand, Gerard Casius, dr. Agnes Dessing, Ben van Drogenbroek, Herbert Fontijn, ing. Nico Geldhof, Frits Gerdessen, Jan Hagens, dr. Ulrich Hermanns, Hans Jehee, Eddy Jonker, adjudant-onderofficier Geert Jonker, Mike Kerkhove, Jan Kloos, Olfert Lap, John Loos, Bas Maathuis, Arthur Marfleet, Malcolm Mason, Karel Meester, Dirk Megchelse, Pieter Meijers, Rob van Mesdag, Coert Munk, Hans Nauta, Rudy Ockerse, Rob Philips (†), Sierk Plantinga, Isabelle Roosenburg, Huub van Sabben, Marianne Schaper-Bruning, Albert Sinnema, Johan Teeuwissen, Gerben Tornij, Frank Venus, Rob Vis, Arjen Weber en ir. Hans Wittermans. Graag wil ik hen allemaal, net als al diegenen die hier niet met name zijn genoemd, zeer hartelijk bedanken voor alle hulp en ondersteuning. *Last but not least* nog enkele woorden voor mijn partner Livia en onze kinderen Giorgia en Filippo. Zij moesten het vooral de laatste twee jaar door de lange werkdagen veelvuldig zonder mij stellen. Een diepe buiging voor hun geduld en ondersteuning is daarom zeker op zijn plaats.